

Nedeľa o mýtnikovi a farizejovi

Pán povedal toto podobenstvo: „Dvaja ľudia vstúpili do chrámu modliť sa. Jeden bol farizej, druhý mýtnik. Farizej sa postavil a takto sa v sebe modlil: ‚Bože, ďakujem ti, že nie som ako ostatní ľudia: vydierači, nespravodlivci, cudzoložníci alebo aj ako tento mýtnik. Postím sa dva razy do týždňa, dávam desiatky zo všetkého, čo mám.‘ Mýtnik stál celkom vzadu a neodvážil sa ani oči k nebu zdvihnúť, ale bil sa do prs a hovoril: ‚Bože, buď milostivý mne hriešnemu.‘ Hovorím vám: Tento odišiel domov ospravedlnený, a nie tamten. Lebo každý, kto sa povyšuje, bude ponížený, a kto sa ponizuje, bude povýšený.“ (Lk 18, 10-14)

V podobenstve o farizejovi a mýtnikovi Pán

Ježiš krásne zobrazil kontrast medzi týmito dvoma mužmi. Obaja prišli do chrámu modliť sa. Ich srdcia však boli diametrálne odlišné. Zatiaľ čo jedno srdce bolo hlboko pokorné, to druhé bolo nesmierne pyšné. Paradox spočíva práve v tom, že to bolo presne naopak, než by to mnohí ľudia na prvý pohľad očakávali, keď ich takto v chráme videli. Farizeji, aj keď sú niekedy v textoch Nového zákona zobrazovaní v negatívnom svetle, mali veľmi pozitívny vplyv na vývoj židovskej náboženskej praxe a boli veľkým prínosom pre spoločnosť v ich období. Veľký dôraz kládli na štúdium a interpretáciu Tóry a ústnej tradície. Uznávali, že zákony musia byť aplikované v každodennom živote, preto sa snažili náboženské predpisy prispôbiť každodennému životu obyčajných ľudí. Ich učenie kládlo dôraz na spravodlivosť, súcitu a pomoc tým, ktorí sú v núdzi. Usilovali sa o duchovnú rovnosť medzi ľuďmi, aby sa ľudia správali úctivo a spravodlivo voči ostatným a žili podľa etických zásad. Na druhej strane, mýtnici boli považovaní spoločnosťou za nečistých a hriešnych. Pracovali pre rímsku vládu a vyberali dane od miestnych obyvateľov. Často krátko však vyberali viac, než bolo stanovené, čím sa obohacovali na úkor svojich spoluobčanov. Neboli obľúbení, pretože ich práca bola spojená s okupačnou rímskou mocou. Stali sa symbolom nespravodlivosti a korupcie. Veľmi zjednodušene povedané, farizeji boli vnímaní spoločnosťou za „pozitívnych“, zatiaľ čo mýtnici za „negatívnych“ ľudí.

Práve toto podobenstvo je jasným dôkazom, že Boh nezmysľá a nehodnotí ľudí tak, ako ich vnímajú a hodnotia ľudia. Pretože z chrámu odišiel ospravedlnený práve ten „negatívny“ mýtnik, ale „pozitívny“ farizej v Božích očiach ospravedlnený nebol. Prečo je to tak? V prvom rade, Pán Boh nikdy nezovšeobecňuje a nehádza ľudí do jedného vreca podľa

nálepky „farizej“, resp. „mýtnik“ tak, ako to zvyknú robiť ľudia. Pre Pána je vždy kľúčové srdce každého jedného človeka. A to bez ohľadu na to, komu to srdce patrí. Vek, rasa, vzdelanie, moc, majetok, či spoločenské postavenie človeka z pohľadu Božej perspektívy nie sú vôbec rozhodujúce. Obaja muži prišli do chrámu. Obaja sa modlili. Ale jeden veľmi úprimne a pokorne. A druhý veľmi povrchno a pyšne. A práve ten farizej, ktorého spoločnosť vníma pozitívne, si pred Bohom počína veľmi pyšne. Síce Bohu ďakuje, ale za to, že „nie je ako ostatní ľudia“. Potom vo svojej modlitbe poukazuje na všetkých hriešnikov, ktorí podľa jeho úsudku, sú „horší“ než on. Dokonca ďakuje, že nie je ako mýtnik vedľa neho, ktorého vidí v chráme, ako sa bije do prs a prosí Boha o zľutovanie. Následne vymenúva Pánu Bohu všetky dobré veci, ktoré robí – postí sa a dáva almužny. Ako keby očakával, že ho Pán za všetko pochválí. Farizej je ukázkovým príkladom toho, ako človek dokáže byť pyšný dokonca aj na svoju vlastnú duchovnosť a vzťah s Bohom. Avšak podľa slov Pána Ježiša, nič z toho mu nepomohlo a nebolo platné. Ani jeho vlastná predstava o výnimočnosti a dokonalosti, ani nadradenosť a pohrdanie inými, ani samotné zachovávanie náboženských predpisov. Nič z toho mu neprinieslo ospravedlnenie. Na druhej strane, mýtnik si v pokore uvedomoval svoj skutočný stav pred Bohom. Ani nemal odvahu ísť v chráme dopredu, zdržiaval sa vzadu, dokonca sa ani neodvážil pozdvihnúť oči k nebu. Prečo? On veľmi dobre videl a poznal sám seba a svoje hriechy. A nielenže ich videl, on ich zo srdca úprimne ľutoval a vyznával. Bil sa do prs a hovoril: „Bože, buď milostivý mne hriešnemu“. Pokora jeho srdca mu priniesla milosť ospravedlnenia, pretože „Boh pyšným odporuje, ale pokorným dáva milosť.“ (1Pt 5, 5)

Svet, v ktorom žijeme, nie je priaznivo naklonený pokore. Ľudia sú často krátko hnaní do takého životného štýlu, aby boli „ktosi viac“ ako tí druhí. Nie je nič zlé na tom, ak má človek v živote veľké ambície, ktoré sa mu plnia. Problémom sa to stáva vtedy, ak to negatívne mení jeho charakter. Ak ho to vedie k namyslenosti, k vyvyšovaniu sa, k predstave o vlastnej dokonalosti a k pohrdaniu inými. Takýto človek potom aj k Pánu Bohu prichádza s postojom, aby mu Boh „lajkol“ jeho život. Nemá a ani nevidí žiadnu potrebu niečo na ňom meniť. A to je veľký problém. Pretože my sa nemáme porovnávať s inými ľuďmi, ale s dokonalým a svätým Bohom. Keď pochopíme túto skutočnosť, všetci by sme v pokore mali na seba zvolávať Božiu milosť, tak ako to robil mýtnik. Aj ľudové príslovie hovorí: „Pýcha pekľom dýcha.“ Pýcha je základom každého hriechu. Zatiaľ čo pokora je základom každej čnosti. A sme to my, ktorí rozhodujeme za seba, či sa z nás stanú pyšní, alebo pokorní ľudia.

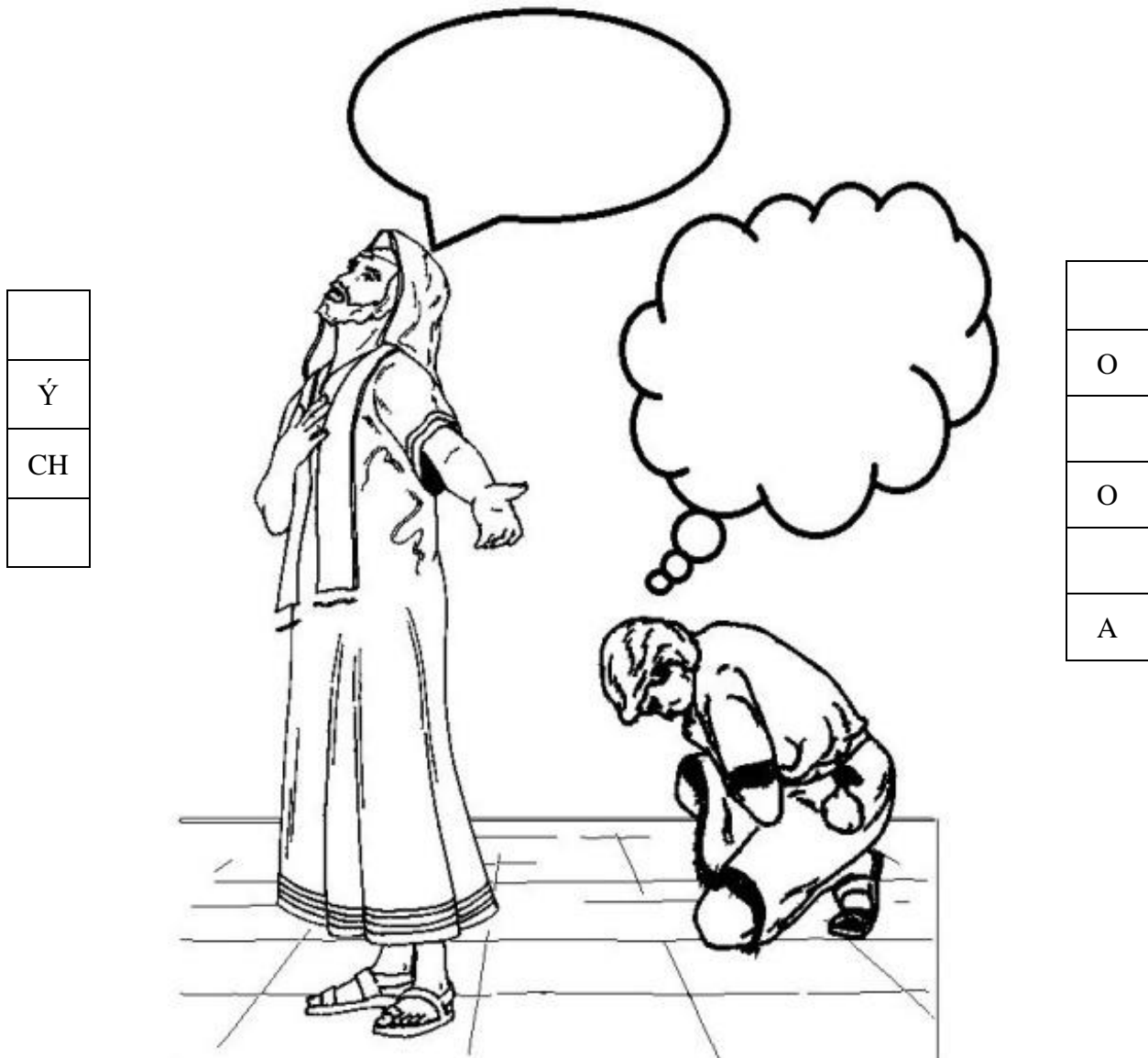
Aj my sa v našich chrámoch stretávame s rôznymi ľuďmi, ktorí v očiach širokej verejnosti môžu mať rôzne meno alebo povest'. Ako na týchto ľuďoch pozeráme a ako o nich zmýšľame? Necítíme sa byť „svätejší“ než oni? Nepohrdáme niekým len preto, že z nášho uhla pohľadu patrí do „horšej“ sociálnej skupiny? Pokiaľ áno, môžeme sa veľmi pomýliť. Pretože to, ako druhí ľudia zmýšľajú o nejakom človeku, nehovorí vôbec nič o tom, ako o ňom zmýšľá Boh. Iba Pán pozná hĺbku srdca každého človeka a všetky jeho motívy. Preto nesúdme žiadneho človeka, nikým nepohrdajme a nad nikým sa nevyvyšujeme. Božie perspektíva je jasná a nemeniteľná, pretože „každý, kto sa povyšuje, bude ponížený, a kto sa ponizuje, bude povýšený.“

Pokúsme sa postoj srdca farizeja a mýtnika aktualizovať do dnešnej doby.

Do vnútra jednotlivých prázdnych okienok pri postavách správne roztried' písmená s označenými výrokmí podľa toho, či si myslíš, že ho vyslovil novodobý „farizej“, alebo novodobý „mýtnik“.

Do stĺpcov vedľa nich dopíš chýbajúce písmená a dozvieš sa, aký bol postoj ich srdca pred Bohom.

- Bože, ďakujem ti, že nie som ako moja suseda. Tá nikdy nechodí do chrámu upratovať tak, ako to ja robím už dlhé roky.
- Drahý Pane, viem, že som urobil veľkú chybu, keď som v práci očiernil svojho kolegu. Skutočne ma to veľmi mrzí. Sľubujem, že poviem pravdu, ako to bolo.
- Bože, viem, že si nezaslúžim tvoje odpustenie. Opäť som upadol do tých istých hriechov. Prosím ťa, zľutuj sa nado mnou.
- Ďakujem Pane, že nie som ako tá žena, ktorá prišla v nedeľu do chrámu nevhodne oblečená.
- Viac je mojich hriechov ako piesku na morskom pobreží. Zľutuj sa nado mnou, Pane a zachráň moju dušu!
- Drahý Bože, ďakujem ti, že moja práca je dôležitejšia, ako práca iných ľudí. Dúfam, že si rád, akou finančnou čiastkou som podporil cirkevné ustanovizne. Nikto v chráme si túto povinnosť nesplnil tak, ako ja.
- Vďaka Bože, že kňaz dnes na liturgii nekázal príliš dlho. I tak si myslím, že sa v niektorých veciach určite mýli, len o tom nevie.
- Drahý Pane, prosím ťa, odpusť mi. Keď sa spolužiaci z Teba vysmievali, nemal som odvahu zastaviť ich a vyznať pred nimi, že i ja som kresťan.

NÁJDI 10 ROZDIELOV MEDZI OBRÁZKAMI MODLIACEHO SA MÝTNIKA A FARIZEJA

